

Advokatfirmaet Wiersholm AS
Kjersti T. Trøbråten

Sendt per e-post: ktt@wiersholm.no

VÅR REFERANSE

17/823

DERES REFERANSE

M7471658/1/134503-
001/KTT

DATO

01.06.2017

Etablering av kundeforhold

Det vises til brev av 17. januar 2017 hvor det bes om at Finanstilsynet uttaler seg om hvordan hvitvaskingsloven § 6 skal forstås i nærmere angitte situasjoner.

I nevnte brev er det skissert tre forskjellige situasjoner hvor det er spørsmål om det etableres et kundeforhold som medfører plikt til gjennomføring av kundekontroll etter hvitvaskingsloven.

Begrepet "kunde" er ikke definert i gjeldende hvitvaskingsregelverk. I forarbeidene legges det til grunn at "*Hvorvidt det foreligger et kundeforhold, må vurderes konkret på grunnlag av forholdets art, varighet og formål*". Etter hvitvaskingsloven § 6 skal rapporteringspliktige foreta kundekontroll "*ved etablering av kundeforhold*". Etter hvitvaskingsforskriften § 2 første ledd skal kundeforhold "*anses etablert når kunden kan bruke den rapporteringspliktiges tjenester [...]*".

1. Factoring med regress

I situasjonen der en selger inngår en factoring-avtale med et finansforetak for å finansiere utestående fordringer blir det etablert et kundeforhold mellom selgeren og finansforetaket, jf. hvitvaskingsloven § 6 nr. 1. Det må følgelig gjennomføres kundekontroll etter loven §§ 7 og 8. Det etableres ikke et kundeforhold mellom finansforetaket og kjøperen av selgerens vare eller tjeneste.

2. Fakturasalg uten regress

Selger kan også inngå en avtale med finansforetaket om salg av fakturaer uten regress. I brevet anføres det at selger i en slik situasjon blir en "leverandør" av en vare til finansforetaket, på linje med andre leverandører, da fakturaene selges som et formuesgode med ordinært oppgjør. Selgeren mottar her ikke finansiering fra finansforetaket utover oppgjøret for salget av fakturaen. Det hevdes derfor at det ikke etableres et kundeforhold mellom selger og finansforetaket og at det dermed ikke er plikt til gjennomføring av kundekontroll etter hvitvaskingsloven, med mindre momentene i hvitvaskingsloven § 6 nr. 2 eller 3 er til stede.

Det anføres videre at det ikke etableres et kundeforhold mellom finansforetaket og kjøperen av selgers vare eller tjeneste. Finansforetakets kontakt med kjøperen skjer som en følge av kreditorskiftet og ikke fordi det er inngått en avtale mellom dem. Det anføres at det er lite naturlig at et slikt kreditorskifte skal medføre at det etableres et kundeforhold med plikt til å gjennomføre

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

Telefon 22 93 98 00
Telefaks 22 63 02 26

post@finansstilsynet.no
www.finanstilsynet.no

Saksbehandler

Henriette F. Stenbeck
Dir. tf 22 93 99 22

kundekontroll etter hvitvaskingsloven. Imidlertid påpekes det at det vil etableres et kundeforhold dersom det inngås en egen avtale mellom finansforetaket og kjøperen om kredittytning.

Finanstilsynet er av den oppfatning at hvorvidt salg av faktura skjer med eller uten regress ikke er av betydning for om det etableres et kundeforhold mellom finansforetaket og selger. Ved vurderingen av om det etableres et kundeforhold, er avtalens varighet og omfang relevante momenter. Videre er det av betydning om kunden tar i bruk finansieringsforetakets tjenester, jf. hvitvaskingsforskriften § 2.

Selger av fakturaene benytter finansforetakets tjeneste når det inngås en factoring-avtale. I de fleste tilfeller inngås slike avtaler med en viss varighet og/eller av et visst omfang. I disse tilfellene vil det derfor etableres et kundeforhold mellom finansforetaket og selger. Ved enkeltstående kjøp av faktura må det gjøres en konkret vurdering i det enkelte tilfelle av om det etableres et kundeforhold eller ikke. I alle tilfeller må det gjennomføres kundekontroll dersom vilkårene i hvitvaskingsloven § 6 nr. 2 eller 3 er oppfylt.

Når det gjelder relasjonen mellom finansforetaket og kjøper, er Finanstilsynet enig i at det ikke etableres et kundeforhold med plikt til å gjennomføre kundekontroll etter hvitvaskingsloven med mindre det inngås en egen avtale mellom dem om kredittytning. Imidlertid vil finansforetaket ha plikt til å gjennomføre kundekontroll av kjøper dersom forhold ved oppgjøret av fakturaen er mistenkelig, jf. hvitvaskingsloven § 6 nr. 3. Videre kan det tenkes at det er forhold ved selger som gjør at finansforetaket også må undersøke kjøper nærmere. Tilsvarende gjelder for situasjonen nevnt under pkt. 1.

3. Direktefinansiering av kjøper

I brevet skisseres i tillegg situasjonen der kjøper selv velger å betale selgers vare eller tjeneste med faktura og fakturaen utstedes direkte fra finansforetaket. Det blir opplyst at selger i denne situasjonen aldri vil ha kredittrisiko mot kjøper. Kjøper inngår ikke et kundeforhold med finansforetaket, men forholder seg på samme måte som om fakturaen var utstedt av selger og senere overdratt til finansforetaket.

Finanstilsynet legger til grunn at det i dette tilfellet på forhånd er inngått en avtale mellom selger og finansforetaket om utstedelse av faktura dersom kjøper ønsker å betale på kreditt, og at selger får betaling fra finansforetaket dersom slik fakturering skjer. Som i tilfellet over benytter selger seg av finansforetakets tjeneste. Finanstilsynet antar at en slik avtale normalt inngås med en viss varighet. I de fleste tilfeller vil det derfor etableres et kundeforhold mellom finansforetaket og selger. Finansforetaket har dermed plikt til å gjennomføre kundekontroll av selger.

Når det gjelder forholdet mellom finansforetaket og kjøper mener Finanstilsynet at det i denne situasjonen etableres et kundeforhold. I denne situasjonen er kjøper aktiv overfor finansforetaket når det gjelder valg av finansieringsmetode og tar dermed i bruk finansforetakets tjeneste. Finansforetaket må derfor gjennomføre kundekontroll også av kjøper.

For Finanstilsynet

Ole-Jørgen Karlsen
seksjonssjef

Henriette F. Stenbeck
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.